

XXXVI Olimpiada Filozoficzna

Zawody drugiego stopnia

Część II - Test

Informacje

- Test jest zapisany na 4 stronach
- Na rozwiązanie testu masz do dyspozycji 60 minut.
- Przy każdym zadaniu podana jest liczba możliwych do uzyskania punktów.
- Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie 40 punktów.
- Odpowiedzi należy zapisać czytelnie, proszę nie używać korektora, w przypadku błędnej odpowiedzi należy dany fragment wyraźnie przekreślić.

POWODZENIA!

Zadanie 1

6 pkt

Przeczytaj poniższy tekst i odpowiedz na pytania.

Czymże jest czas? Jeśli nikt mnie nie pyta, wiem. Jeśli pytającemu usiłuję wytłumaczyć, nie wiem. Z przekonaniem jednak mówię, że wiem, iż gdyby nic nie przemijało, nie byłoby czasu przeszłego. Gdyby nic nie przychodziło nowego, nie byłoby czasu przyszłego. Gdyby niczego nie było, nie byłoby teraźniejszości. Owe dwie dziedziny czasu – przeszłość i przyszłość – w jakimś sposób istnieją, skoro przeszłości już nie ma, a przyszłości jeszcze nie ma? Teraźniejszość zaś, gdyby zawsze była teraźniejszością i nie odchodziła w przeszłość, już nie czasem byłaby, ale wiecznością. Jeśli więc teraźniejszość jest czasem tylko dlatego, że odchodzi w przeszłość, to jakże i o niej możemy mówić, że jest, skoro jest tylko dzięki temu, że jej nie będzie? Nie możemy więc właściwie mówić, że czas jest, jeśli nie dodajemy, iż mierza on do tego, że go nie będzie.

a) Kto jest autorem tego tekstu?

1 pkt

.....

b) Co jest główną tezą tego tekstu?

1 pkt

.....

c) Przedstaw argumentację autora na rzecz stawianej tezy.

2 pkt

.....

.....

d) Sformułuj możliwą krytykę stanowiska autora tekstu.

2 pkt

.....

.....

Zadanie 2

1 pkt

Zaznacz właściwą odpowiedź.

Dowód ontologiczny na istnienie Boga został sformułowany po raz pierwszy przez:

- a) Kartezjusza
- b) Kanta
- c) Anzelm z Canterbury

Zadanie 3**4 pkt****Wskaż autorów przytoczonych cytatów, wybierając właściwe nazwiska spośród podanej poniżej listy.**

D. Hume, Platon, J.-P. Sartre, J. Locke, G. W. F. Hegel, Sekstus Empiryk, K. Jaspers

a) *Ale jeżeli rzeczywiście egzystencja wyprzedza istotę, to człowiek jest odpowiedzialny za to, czym jest. Tak więc pierwszym krokiem egzystencjalizmu będzie uświadomienie człowiekowi, czym jest on sam, i złożenie na niego całkowitej odpowiedzialności za własne istnienie.*

.....

b) *Po prostu skoro w ten sposób dowodzimy, że wszystko jest względne, to jasny jest wniosek, że nie będziemy mogli orzekać, jaki jest każdy poszczególny przedmiot w swojej naturze i bezwzględnej naturze i bezwzględnej czystości, lecz tylko, jakim się wydaje ze względu na coś, z tego wynika, że powinniśmy się wystrzeżać wyrokowania o naturze rzeczywistości.*

.....

c) *Można to nazwać chytrą rozumu, że każe namiętnościom działać dla siebie, przy czym to, co dzięki temu dochodzi do istnienia, ponosi straty i ofiary.*

.....

d) *Okazuje się tedy, że idea koniecznego związku między zjawiskami powstaje na podstawie większej liczby podobnych do siebie przypadków, w których owe zjawiska stale się ze sobą łączą, że natomiast nie może nam jej nasunąć jeden spośród takich przypadków, choćbyśmy rozpatrywali go z wszelkich punktów widzenia i stron.*

.....

Zadanie 4**6 pkt****Uzupełnij brakujące miejsca w zamieszczonej niżej notce poświęconej filozofowi.**

.....(a) był filozofem, który jako pierwszy uznał, że byty cielesne są złożeniami .....(b) i formy. Był on uczniem ..... (c), ale nie zgadzał się z teorią .....(d) głoszoną przez swojego mistrza. Ponadto wprowadził do filozofii pojęcia: .....(e) i aktu (urzeczywistnienia). Najbardziej znanym kontynuatorem jego myśli w XIII wieku był .....(f).

Zadanie 5**1 pkt****Wskaż poprawne odpowiedzi (może być więcej niż 1).****Atomistami byli:**

- a) Diogenes z Synopy
- b) Demokryt z Abdery
- c) Zenon z Kition
- d) Epikur

Zadanie 6**6 pkt**

Zrekonstruuuj stanowisko Williama Jamesa i przedstaw argument za i argument przeciw temu stanowisku.

„Filozofia powinna służyć jedynie odkrywaniu, jaką konkretną różnicę w konkretnych sytuacjach naszego życia sprawiłoby mnie czy tobie, gdyby ta bądź inna formuła świata była jego formułą prawdziwą”.

a) stanowisko Jamesa: 2 pkt

.....

b) argument za: 2 pkt

.....

c) argument przeciw: 2 pkt

.....

Zadanie 7 6 pkt

Podaj krótką charakterystykę poniższych koncepcji filozoficznych oraz wskaż jej autora.

a) sceptycyzm metodyczny: 2 pkt

.....

Autor: 1 pkt

.....

b) teodycea: 2 pkt

.....

Autor: 1 pkt

.....

Zadanie 8 1 pkt

Zaznacz prawdziwe stwierdzenie w odniesieniu do filozofii Kanta.

- a) Rozum praktyczny obejmuje różne formuły imperatywu hipotetycznego.
- b) Rozum praktyczny obejmuje różne formuły imperatywów.
- c) Rozum praktyczny obejmuje kategorie intelektu.

Zadanie 9 4 pkt

Uzupełnij zdania, wpisując imię filozofa:

- a) ..... w swoim słynnym dziele rozwinął tzw. stopnie miłości.

- b) W swoim słynnym dziele „Myśli”, ... rozwinął argument na rzecz opłacalności wiary.
- c) Pod koniec życia ..... stworzył Religię Ludzkości.
- d) ..... uważał, że jedną z przyczyn nazizmu był tzw. typ autorytarny.

Zadanie 10

1 pkt

Jaka relacja logiczna zachodzi między zdaniami: „Wojna Burska nie rozpoczęła się w 1899 r.” i „Wojna Burska nie rozpoczęła się w 1900 r.”?

- a) nie mogą zarazem prawdziwe, ale mogą być zarazem fałszywe – a więc wyłącznie się wykluczają
- b) nie mogą być zarazem fałszywe, ale mogą być jednocześnie prawdziwe – wyłącznie się dopełniają
- c) nie mogą być ani zarazem prawdziwe, ani zarazem fałszywe – a więc są wzajemnie sprzeczne
- d) są to zdania logicznie równoważne

Zadanie 11

2 pkt

Z poniższej pary:

Wszystkie tragedie są dramatami

Niektóre komedie nie są dramatami

wynika zdanie

- a) żadna komedia nie jest tragedią
- b) niektóre tragedie nie są komediami
- c) niektóre komedie nie są tragediami
- d) żadne z powyższych

Zadanie 12

2 pkt

Dla każdego z przytoczonych niżej zdań wskaż, czy na mocy reguł rachunku zdań wynika ono logicznie z następującego opisu pewnej sytuacji: „Jeśli Piotr jest kolegą Olgi, to Olga zna Marię. Jeżeli Olga zna Marię, to Olga zna Kunegundę. Ale Olga nie zna Marii”.

- a) Nieprawda, że Piotr jest kolegą Olgi
- b) Olga zna Kunegundę
- c) Nieprawda, że Olga zna Kunegundę
- d) Jeżeli nie jest prawdą, że Olga zna Kunegundę, to nieprawda, że Piotr jest kolegą Olgi.